ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα) της 15ης Σεπτεμβρίου 1998 *

Στην υπόθεση Τ-140/95,

Ryanair Ltd, εταιρία ιρλανδικού δικαίου, με έδρα στο Δουβλίνο, εκπροσωπούμενη από τους Trevor Soames και Alan Ryan, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Arendt και Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Nicholas Khan και Anders Christian Jessen, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζομένης από την

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον Michael Buckley, Chief State Solicitor, επικουρούμενο από τον Joseph Finnegan SC, του δικηγορικού συλλόγου Ιρλανδίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ιρλανδίας, 28, route d'Arlon,

και από την

Aer Lingus Group plc, εταιρία ιρλανδικού δικαίου, με έδρα στο Δουβλίνο, εκπροσωπούμενη από τον Paul Gallagher SC, του δικηγορικού συλλόγου Ιρλανδίας, και τους James O'Dwyer και Patrick McGovern, Solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο René Faltz, 6, rue Heine,

παρεμβαίνουσες,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ C 399, σ. 1), που επιτρέπει στην Ιρλανδική Κυβέρνηση να καταβάλει τη δεύτερη δόση της ενίσχυσης στον όμιλο Aer Lingus, που εγκρίθηκε με την απόφαση 94/118/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την ενίσχυση που χορηγείται από την Ιρλανδική Κυβέρνηση στον όμιλο Aer Lingus (ΕΕ 1994, L 54, σ. 30),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Καλογερόπουλο, Πρόεδρο, C. P. Briët, C. W. Bellamy, A. Potocki και J. Pirrung, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 27ης Μαΐου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Τον Αύγουστο του 1993, η Ιρλανδική Κυβέρνηση γνωστοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης, την πρόθεσή της να εισφέρει κεφάλαια ύψους 175 εκατομμυρίων ιρλανδικών λιρών (IR£) στον όμιλο Aer Lingus, στο πλαίσιο προγράμματος αναδιαρθρώσεως επονομαζομένου «Στρατηγική για το μέλλον» (στο εξής: πρόγραμμα Cahill). Η εισφορά αυτή επρόκειτο να πραγματοποιηθεί σε τρεις δόσεις, και συγκεκριμένα 75 εκατομμύρια IR£ το 1993, 50 εκατομμύρια IR£ το 1994 και 50 εκατομμύρια IR£ το 1995.

2 Στις 21 Δεκεμβρίου 1993, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, στην οποία συμμετείχε η Ryanair Ltd, εταιρία ιρλανδικού δικαίου, εδρεύουσα στο Δουβλίνο, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 94/118/ΕΚ, σχετικά με την ενίσχυση που χορηγείται από την Ιρλανδική Κυβέρνηση στον όμιλο Aer Lingus (ΕΕ 1994, L 54, σ. 30, στο εξής: απόφαση του 1993).

3 Το άρθρο 1 του διατακτικού της αποφάσεως του 1993 έχει ως εξής:

«Η χορήγηση ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση της Aer Lingus, υπό μορφή εισφοράς κεφαλαίου ύψους 175 εκατομμυρίων λιρών Ιρλανδίας που πρόκειται να καταβληθούν σε τρεις δόσεις το 1993, 1994 και 1995, κρίνεται ως συμβατή με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης, εφόσον η Ιρλανδική Κυβέρνηση:

α) τηρεί την υποχρέωση που έχει αναλάβει να μην προβεί στην καταβολή της δεύτερης και τρίτης δόσης σε περίπτωση που η Aer Lingus δεν φερει εις πέρας την προβλεπόμενη περικοπή των εξόδων της κατά 50 εκατομμύρια λίρες Ιρλανδίας ετησίως, και προβαίνει στην επαλήθευση, χρησιμοποιώντας ανεξάρτητους ελεγκτές, πλήρους υλοποίησης των εν λόγω περικοπών·

β) τηρεί την υποχρέωση που έχει αναλάβει να υποβάλει στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος αναδιάρθρωσης και την πορεία των χρηματοοικονομικών και οικονομικών δεδομένων του ομίλου Aer Lingus και των εταιριών που τον απαρτίζουν και, ειδικότερα, σχετικά με τις βελτιώσεις της παραγωγικότητας που αναφέρονται στην επιστολή της 24ης Νοεμβρίου 1993. Η έκθεση υποβάλλεται τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες πριν από την καταβολή της δεύτερης και τρίτης δόσης της ενίσχυσης το 1994 και το 1995, ούτως ώστε η Επιτροπή να έχει την ευχέρεια, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της·

(...)

δ) τηρεί την υποχρέωση που έχει αναλάβει να μην επεκτείνει το σημερινό χρησιμοποιούμενο στόλο της Aer Lingus κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος αναδιάρθρωσης, παρά μόνο για τις υπερατλαντικές γραμμές στις οποίες ενδέχεται να απαιτηθούν επιπλέον αεροσκάφη προκειμένου να διατηρηθεί η ικανότητα μεταφοράς·

(...)

ζ) τηρεί την υποχρέωση που έχει αναλάβει σε σχέση με τον αριθμό θέσεων που προσφέρονται προς πώληση στο κοινό στις προγραμματισμένες πτήσεις της Aer Lingus, ο οποίος, για το ημερολογιακό έτος 1994, δεν πρέπει να υπερβαίνει 3,42 εκατομμύρια θέσεις στη γραμμή Δουβλίνου-Λονδίνου Heathrow·

η) τηρεί την υποχρέωση που έχει αναλάβει σε σχέση με το διορισμό στα μέσα του 1994, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και Ιρλανδίας, ανεξάρτητων ελεγκτών οι οποίοι πρόκειται να εξετάσουν τα πραγματικά και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα για το 1994. Εφόσον διαπιστωθεί ανάπτυξη της αγοράς στις γραμμές μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας, οι αριθμοί που δίδονται στο στοιχείο ζ) πρέπει να αναπροσαρμοστούν ούτως ώστε να αντανακλάται η ανάπτυξη αυτή. Παράλληλα, πρόκειται να διενεργηθεί από ανεξάρτητο φορέα αξιολόγηση της πραγματοποιηθείσας και προβλεπόμενης ανάπτυξης της αγοράς, προκειμένου η μεταφορική ικανότητα της Aer Lingus για το 1995 να αυξηθεί ανάλογα με την τυχόν ανάπτυξη της αγοράς στο σύνολό της·

(...).»

4 Στις 23 Δεκεμβρίου 1993, η Ιρλανδική Κυβέρνηση δεσμεύτηκε για την αγορά νέων μετοχών της Aer Lingus Group plc μέχρι ποσού 75 εκατομμυρίων IR£.

5 Στις 3 Νοεμβρίου 1994, η Ιρλανδική Κυβέρνηση υπέβαλε την πρώτη ετήσια έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο β', της αποφάσεως του 1993. Η Επιτροπή ζήτησε περισσότερες πληροφορίες τις οποίες η Ιρλανδική Κυβέρνηση διαβίβασε στις 17 Νοεμβρίου 1994.

6 Στις 30 Νοεμβρίου 1994 και σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο η', της αποφάσεως του 1993, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 94/997/ΕΚ, με την οποία ενέκρινε την προσαρμογή των μειώσεων θέσεων που επέβαλε στην Aer Lingus η απόφαση του 1993 (ΕΕ L 379, σ. 21). Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή αύξησε τον αριθμό των θέσεων που είχε καθορισθεί με το άρθρο 1, στοιχείο ζ', της αποφάσεως του 1993, τις οποίες η Aer Lingus μπορούσε να διαθέσει στις πτήσεις Ιρλανδίας/Ηνωμένου Βασιλείου και Δουβλίνου/Λονδίνου-Heathrow κατά τα έτη 1994 και 1995.

7 Στις 8 Δεκεμβρίου 1994 πραγματοποιήθηκε, κατόπιν αιτήσεως της προσφεύγουσας, σύσκεψη μεταξύ αυτής και των υπηρεσιών της Επιτροπής προκειμένου ιδίως να εξεταστεί το ζήτημα αν η Aer Lingus είχε συμμορφωθεί προς την απόφαση του 1993.

8 Στις 21 Δεκεμβρίου 1994, η Επιτροπή εξέδωσε, υπό τη μορφή επιστολής προς την Ιρλανδική Κυβέρνηση, την απόφαση «Καταβολή της δεύτερης δόσης (50 εκατομμυρίων IR£) της ενισχύσεως αριθ. C 34/93, την οποία ενέκρινε η Επιτροπή με την απόφασή της [το 1993]» (ΕΕ C 399, σ. 1, στο εξής: επίδικη απόφαση).

9 Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο όμιλος Aer Lingus δεν πέτυχε την περικοπή των εξόδων του κατά 50 εκατομμύρια IR£, όπως προέβλεπε το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993. Ωστόσο, αφού ανέλυσε την εφαρμογή του προγράμματος αναδιαρθρώσεως ιδίως όσον αφορά την ίδια την αεροπορική εταιρία και την Team Aer Lingus, θυγατρική ειδικευόμενη στις υπηρεσίες συντηρήσεως (στο εξής: Team), καθώς και την χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου, την προβλεπόμενη πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne και την αποδοτικότητα των διαφόρων κατηγοριών δρομολογίων που εκμεταλλεύεται η Aer Lingus, κατέληξε ως εξής: (εικοστή πέμπτη παράγραφος):

«(...) η πρόοδος της αναδιάρθρωσης και τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα είναι ικανοποιητικά, παρά το γεγονός ότι ο στόχος της ετήσιας μείωσης του κόστους επιτεύχθηκε μόνον όσον αφορά την αεροπορική εταιρία και όχι από τον όμιλο στο σύνολό του εξαιτίας των προαναφερθέντων λόγων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης. Συνεπώς, η Επιτροπή αποφάσισε να παρεκκλίνει από την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1993 και να

επιτρέψει στην Ιρλανδική Κυβέρνηση να καταβάλει τη δεύτερη δόση της ενίσχυσης προς τον όμιλο Aer Lingus. Για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της απόφασης της 21ης Δεκεμβρίου 1993 η Ιρλανδία πριν καταβάλει την τρίτη δόση πρέπει να:

— υποβάλει στην Επιτροπή, μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995, έκθεση επί της προόδου του προγράμματος αναδιάρθρωσης στην Team και της χρηματοοικονομικής της εξέλιξης μαζί με τις χρηματοδοτικές προβλέψεις στις οποίες βασίζεται η στρατηγική της εταιρίας. Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Team πρέπει να εφαρμοσθεί χωρίς άλλη καθυστέρηση με την κατάλληλη επιχειρηματική στατηγική και το σωστό κεφαλαιουχικό υπόβαθρο,

— υποβάλει στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 1, στοιχείο β), της απόφασης της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 1993, έκθεση τουλάχιστον οκτώ εβδομάδες πριν την καταβολή της τρίτης δόσης το 1995, η οποία θα περιγράψει αναλυτικά την ετήσια μείωση του κόστους κατά 50 εκατομμύρια ιρλανδικές λίρες και θα συνοδεύεται από κατάσταση στην οποία η εξοικονόμηση κόστους θα συνδέεται με συγκεκριμένες ενέργειες, από αναλυτικές και διεξοδικά αξιολογημένες χρηματοοικονομικές προβλέψεις για τον όμιλο και τις εταιρίες του μέχρι το 1999 (και για τη μεταβατική δωδεκάμηνη περίοδο μέχρι τις 31 Μαρτίου 1995 μετά την αλλαγή στο τέλος του οικονομικού έτους) που θα αντικατοπτρίζουν τα αποτελέσματα των μέτρων αναδιάρθρωσης και τις επιπτώσεις που θα έχει το αναθεωρημένο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Team και η πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne. Η έκθεση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ανάλυση αποδοτικότητας ανά ομάδες δρομολογίων.»

10 Στις 22 Δεκεμβρίου 1994, η Ιρλανδική Κυβέρνηση δεσμεύτηκε για την αγορά νέων μετοχών της Aer Lingus Group plc μέχρι ποσού 50 εκατομμυρίων IR£.

11 Το τεύχος της *Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* C 399, της 31ης Δεκεμβρίου 1994, στο οποίο περιέχεται η επίδικη απόφαση, δημοσιεύθηκε στις 13 Απριλίου 1995.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

12 Η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Ιουλίου 1995.

13 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή απέσυρε την ένσταση απαραδέκτου που είχε υποβάλει με το υπόμνημα αντικρούσεως, επικαλούμενη την εκπνοή της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, διευκρινίζοντας πάντως στη συνέχεια, με την ανταπάντηση της 25ης Μαρτίου 1996, ότι η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής που προβλέπει το άρθρο 173 της Συνθήκης αρχίζει να τρέχει από της δημοσιεύσεως της επίδικης απόφασης.

14 Με διατάξεις της 14ης Φεβρουαρίου 1996, ο πρόεδρος του δευτέρου πενταμελούς τμήματος επέτρεψε στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας και στην Aer Lingus Group plc να παρέμβουν υπέρ της Επιτροπής.

15 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

16 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 1998.

17 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την επίδικη απόφαση,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

19 Η Aer Lingus παρατηρεί ότι η προσφυγή ασκήθηκε μετά την πάροδο της προθεσμίας του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ. Επισημαίνει ότι, με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η προσφεύγουσα έλαβε γνώση της εκδόσεως της επίδικης απόφασης τον Δεκέμβριο του 1994, και το αργότερο με την παραλαβή του από 12 Ιανουαρίου 1995 εγγράφου της Επιτροπής και ότι δεν ζήτησε πλήρες αντίγραφο της επίδικης απόφασης εντός εύλογης προθεσμίας.

20 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή δεδομένου ότι η προθεσμία του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο της Συνθήκης άρχισε να τρέχει με τη δημοσίευση της επίδικης απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της 13ης Απριλίου 1995.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

21 Κατά το άρθρο 37, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, που έχει εφαρμογή στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία βάσει του άρθρου 46 του ίδιου Οργανισμού, η αίτηση παρεμβάσεως δεν μπορεί να έχει ως αντικείμενο παρά μόνο την υποστήριξη των αιτημάτων ενός των διαδίκων. Εξάλλου, κατά το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

22 Δεδομένου ότι η καθής απέσυρε την ένσταση απαραδέκτου με έγγραφο που παρελήφθη στις 18 Δεκεμβρίου 1995, δηλαδή πριν επιτραπεί στην Aer Lingus να παρέμβει προς υποστήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής, η Aer Lingus δεν νομιμοποιείται να προβάλει ένσταση απαραδέκτου και επομένως το Πρωτοδικείο δεν υποχρεούται να εξετάσει τους λόγους απαραδέκτου που επικαλείται (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-290/94, Kaysersberg κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2137, σκέψη 76).

23 Δεδομένου όμως ότι πρόκειται για δημοσίας τάξεως λόγο απαραδέκτου, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό της προσφυγής, βάσει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας.

24 Κατά το άρθρο 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης η προσφυγή πρέπει να ασκηθεί εντός δύο μηνών υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.

25 Από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι το κριτήριο της ημερομηνίας κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως ως σημείου αφετηρίας της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής έχει δευτερεύουσα σημασία σε σχέση με τα κριτήρια της δημοσιεύσεως ή της κοινοποιήσεως της πράξεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 1998, C-122/95, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-973, σκέψη 35, και, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Capotorti στην υπόθεση 730/79, Philip Morris κατά Επιτροπής, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 14, 22).

26 Στην υπό κρίση υπόθεση η επίδικη απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα. Δεδομένου ότι η επίδικη απόφαση αναγνωρίζει παρέκκλιση από την απόφαση του 1993, η οποία δημοσιεύθηκε, και ότι οι υπάλληλοι της Επιτροπής δήλωσαν στην προσφεύγουσα ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής υπολογίζεται από τη δημοσίευση της επίδικης απόφασης, η προσφεύγουσα δικαιολογημένα μπορούσε να προδοκά ότι η επίδικη απόφαση θα δημοσιευόταν στην Επίσημη Εφημερίδα.

27 Κατά συνέπεια η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, εν προκειμένω, άρχισε να τρέχει από την ημερομηνία της δημοσιεύσεως, δηλαδή από τις 13 Απριλίου 1995.

28 Η δίμηνη προθεσμία του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης που υπολογίζεται από τη δέκατη πέμπτη ημέρα από την δημοσίευση της πράξεως στην Επίσημη Εφημερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 102, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, και παρεκτείνεται κατά δέκα ημέρες λόγω αποστάσεως για τους προσφεύγοντες που κατοικούν στην Ιρλανδία, σύμφωνα με το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, εξέπνευσε στις 7 Ιουλίου 1995. Συνεπώς, η προσφυγή που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Ιουλίου 1995 ασκήθηκε εμπροθέσμως.

29 Κατά συνέπεια η προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

Επιχειρήματα της προσφεύγουσας

30 Με την προσφυγή της, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο κύριους λόγους ακυρώσεως και συγκεκριμένα, πρώτον, παράβαση ουσιώδους τύπου καθότι η Επιτροπή δεν κίνησε εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ούτε έδωσε τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της πριν εκδώσει την επίδικη απόφαση και, δεύτερον, πρόδηλη πλάνη στην εκτίμηση της Επιτροπής ότι η καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης. Παράλληλα η προσφεύγουσα προβάλλει και άλλες αιτιάσεις.

31 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, την παράβαση ουσιώδους τύπου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να εκδώσει την επίδικη απόφαση χωρίς να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ή, τουλάχιστον, χωρίς να δώσει και πάλι τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της. Συγκεκριμένα, το άρθρο 1, στοιχείο α', της απόφασης του 1993 απαγόρευε την καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης δεδομένου ότι δεν επιτεύχθηκε η κατά 50 εκατομμύρια IR£ περικοπή των δαπανών που προέβλεπε. Κατά συνέπεια η δεύτερη δόση δεν μπορούσε να καταβληθεί χωρίς η Επιτροπή να εκδώσει, μετά από νέα εξέταση όλων των περιστάσεων, μια απόφαση διαπιστώνουσα ότι η καταβολή αυτή συνάδει προς την κοινή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

32 Η προσφεύγουσα επικαλείται τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία η Επιτροπή οφείλει για να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2 της Συνθήκης αν κατά την πρώτη εξέταση της ενισχύσεως δεν κατόρθωσε να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες της εκτιμήσεως του συμβιβαστού της ενισχύσεως προς την κοινή αγορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1993,

C-198/91, Cook κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487, σκέψη 29). Εν προκειμένω, ακριβώς με την πρώτη εξέταση του συμβιβαστού της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης προς την κοινή αγορά, η Επιτροπή δεν μπορούσε να υπερβεί και δεν υπερέβη όλες τις δυσχέρειες ιδίως όσον αφορά το ζήτημα αν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

33 Για να στηρίξει τον ισχυρισμό της ότι η Επιτροπή όφειλε να τρέφει αμφιβολίες ως προς το συμβιβαστό της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης με την κοινή αγορά, η προσφεύγουσα στηρίζεται σε ορισμένα στοιχεία που αφορούν την Team, τα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα αεροσκάφη BAe 146, τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου Aer Lingus και της αεροπορικής εταιρίας και την πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne.

34 Η προσφεύγουσα στηρίζεται στα ίδια στοιχεία για να θεμελιώσει τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, δηλαδή την πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή όταν έκρινε ότι η καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

35 Σκόπιμο είναι τα ταξινομηθούν τα επιχειρήματα που αναπτύσσει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο των δύο λόγων ακυρώσεως.

— Team

36 Όσον αφορά τη θυγατρική Team, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι η ίδια η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης και ιδίως η προϋπόθεση ότι η ενίσχυση πρέπει να διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η προσφεύγουσα υπο-

γραμμίζει συναφώς ότι στη δέκατη τέταρτη παράγραφο της επίδικης απόφασης η Επιτροπή θεωρεί ότι «η αποτυχία της αντιμετώπισης του προβλήματος των συνεχιζομένων ζημιών στην Team μπορεί να έχει κάποιο αντίκτυπο στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης».

37 Η Επιτροπή αναγνώρισε δηλαδή ότι αγνοεί αν η Team πραγματοποίησε τις απαιτούμενες περικοπές των δαπανών. Κατά συνέπεια, δεν ήταν σε θέση να βεβαιωθεί ότι η δεύτερη δόση της ενίσχυσης θα χρησιμοποιείτο για την «αναδιάρθρωση» και αν θα προωθούσε «την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων» κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

38 Εξάλλου, το ίδιο το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε στις ιρλανδικές αρχές, με την επίδικη απόφαση, την υποχρέωση να της υποβάλουν μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995 έκθεση σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος αναδιάρθρωσης στην Team και τη στρατηγική που προτείνεται να εφαρμοστεί προκειμένου να επιλυθούν μακροπρόθεσμα τα προβλήματα της εταιρίας αποδεικνύει ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να βεβαιωθεί ότι η δεύτερη δόση της ενίσχυσης θα ήταν ικανή να προωθήσει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

39 Επιπλέον, το πρόγραμμα Cahill εγκαταλείφθηκε όσον αφορά την Team, ύστερα από μια απεργία που πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια του θέρους του 1994 και κατόπιν των συστάσεων του Labour Court του Νοεμβρίου 1994, που εμπόδισαν τις περικοπές των δαπανών και ιδίως τις περαιτέρω απολύσεις. Κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης απόφασης δηλαδή, η Aer Lingus, όπως και η Ιρλανδική Κυβέρνηση, αγνοούσε αν η Team μπορούσε να αναδιαρθρωθεί. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η προσφεύγουσα παραθέτει ορισμένες δηλώσεις του προέδρου της Aer Lingus από την ετήσια έκθεση της Aer Lingus για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994, έκθεση η οποία εγκρίθηκε στις 31 Μαρτίου 1995, καθώς και μια δήλωση του Υπουργού Μεταφορών, Ενεργείας και Επικοινωνιών της 21ης Φεβρουαρίου 1995 ενώπιον του Dail.

40 Εξ αυτών προκύπτει ότι κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης απόφασης η Team, και κατά συνέπεια η Aer Lingus, δεν ήταν βιώσιμη και δεν υπήρχε πρό-

γραμμα αναδιαρθρώσεως ικανό να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά της. Ελλείψει τέτοιου προγράμματος, η Επιτροπή δεν είχε την εξουσία να εγκρίνει τη δεύτερη δόση της ενισχύσεως (βλ. π.χ. τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 91 της Συμφωνίας ΕΟΧ στις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αεροπορίας, ΕΕ 1994, C 350, σ. 5, παράγραφος 38) και, κατά μείζονα λόγο, δεν ήταν σε θέση να ξεπεράσει τις δυσχέρειες ώστε να μπορεί να παραλείψει την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

41 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί επίσης την ακόλουθη εκτίμηση, που διατυπώνεται στην επίδικη απόφαση (δέκατη τρίτη παράγραφος):

«Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δεδομένα, η Aer Lingus θεωρεί ότι η Team θα ανακτήσει την αποδοτικότητά της από λειτουργική άποψη το 1995.»

42 Πράγματι, οι όροι επιστροφής στην εργασία που συμφωνήθηκαν μετά την παρέμβαση του Labour Court εμπόδισαν την εφαρμογή του προγράμματος Cahill και επομένως την περικοπή των δαπανών που ήταν αναγκαία για να γίνει η Team αποδοτική.

43 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί την εκτίμηση η οποία ακολουθεί το προπαρατεθέν χωρίο της επίδικης απόφασης, ότι δηλαδή «η πρόβλεψη αυτή βασίζει στη συνεχιζόμενη μείωση του βασικού κόστους της εταιρίας σε συνδυασμό με τη σύναψη πρόσθετων συμβάσεων συντήρησης με τρίτους».

44 Κατά την προσφεύγουσα, η Team δεν πραγματοποίησε καμιά περικοπή δαπανών το 1994 λόγω της αντίδρασης των σωματείων. Συναφώς επικαλείται ένα άρθρο του Τύπου (Irish Independent, 27 Μαρτίου 1995) κατά το οποίο ο Υπουργός Μεταφορών, Ενέργειας και Επικοινωνιών δήλωσε ότι το προσωπικό της Team ουδέποτε αριθμούσε λιγότερα των 1 750 ατόμων. Ομοίως, η Team

έχασε όλες τις συμβάσεις συντηρήσεως με τρίτους, περιλαμβανομένων και αυτών που είχε συνάψει με την Virgin Atlantic Airways και την Federal Express, λόγω της απεργίας του 1994.

45 Η προσφεύγουσα φρονεί, τέλος, ότι η περιεχομένη στην εικοστή πέμπτη παράγραφο της επίδικης απόφασης διαπίστωση ότι δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν τα προβλήματα της Team κατά την κατάρτιση του προγράμματος αναδιαρθρώσεως είναι προδήλως εσφαλμένη. Παρά την περιεχόμενη στην απόφαση του 1993 δήλωση ότι το πρόγραμμα περικοπής των δαπανών είχε συζητηθεί μεταξύ της εταιρίας και των σωματείων, δεν υπήρξε συμφωνία με τα σωματεία της Team. Επομένως ήταν αναμενόμενο ότι η διεύθυνση της Team δεν θα κατόρθωνε να επιτύχει τέτοια συμφωνία.

— Ανταγωνισμός στα επαρχιακά δρομολόγια του Ηνωμένου Βασιλείου

46 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, κατά την εξέταση του συμβιβαστού με την κοινή αγορά της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να υπερβεί τις δυσχέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες της Aer Lingus στις πτήσεις μεταξύ Δουβλίνου και επαρχιακών αεροδρομίων του Ηνωμένου Βασιλείου.

47 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι κατά την επίδικη απόφαση (σ. 3 και 4) οι δραστηριότητες της Aer Lingus στα δρομολόγια αυτά ήταν ελλειμματικές και ότι η εφαρμοζόμενη στρατηγική φαίνεται (εικοστή πρώτη παράγραφος) να «βασίζεται σε βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση». Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή όφειλε να ερευνήσει αν η Aer Lingus ήταν σε θέση να αναδιαρθρώσει τις δραστηριότητές της στα δρομολόγια αυτά έτσι ώστε να επιτύχει κάποιο βαθμό βιωσιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ'. Αντ' αυτού η Επιτροπή επέβαλε τον νέο όρο ότι «η Ιρλανδική Κυβέρνηση προτίθεται να δικαιολογήσει τη λειτουργία των δρομολογίων αυτών μακροπρόθεσμα» καλώντας παράλληλα την Ιρλανδία να της διαβιβάσει αναλυτικές πληροφορίες όσον αφορά την αποδοτικότητα αυτών των δρομολογίων «για να βεβαιωθεί ότι, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονταν αρχικά, οι ενισχύσεις δεν χρησιμοποιήθηκαν για να επιδοτηθούν δρομολόγια ή σύνολα δρομολογίων τα οποία δεν αναμένεται να καταστούν αποδοτικά στο προβλεπόμενο μέλλον» (εικοστή δεύτερη παράγραφος).

48 Εξ αυτών προκύπτει ότι κατά τον χρόνο της εκδόσεως της επίδικης απόφασης η Επιτροπή έτρεφε αμφιβολίες ως προς το αν οι δραστηριότητες της Aer Lingus στα επαρχιακά δρομολόγια του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν μακροπρόθεσμα βιώσιμες, και κατά συνέπεια, δεν ήταν σε θέση να εξακριβώσει αν η ενίσχυση θα προωθούσε την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

49 Επιπλέον, τα εν λόγω δρομολόγια ήταν ελλειμματικά λόγω του ότι, μετά την απόφαση του 1993, η Aer Lingus αύξησε σημαντικά τον αριθμό των διαθεσίμων θέσεων χαμηλού εισιτηρίου στο δρομολόγιο Δουβλίνου/Μπέρμινχαμ που η προσφεύουσα είχε αρχίσει να πραγματοποιεί τον Νοέμβριο του 1993, πράγμα που ώθησε την προσφεύγουσα να απευθύνει στην Επιτροπή επίσημη καταγγελία βάσει του άρθρου 86 της Συνθήκης. Η Aer Lingus ενήργησε κατά τον ίδιο τρόπο στις πτήσεις Δουβλίνου/Γλασκώβης και Δουβλίνου/Μάντσεστερ, στις οποίες επίσης ανταγωνίζεται την προσφεύγουσα. Η Aer Lingus ακολουθεί δηλαδή μια πολιτική που χαρακτηρίζεται από χαμηλές τιμές και υψηλό όγκο με στόχο να κατακτήσει το μεγαλύτερο δυνατό μερίδιο αγοράς ιδίως στην αγορά των τουριστικών πτήσεων, που είναι η κύρια αγορά της προσφεύγουσας, αντίθετα με τις διαβεβαιώσεις της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως που επαναλαμβάνονται στην απόφαση του 1993.

50 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επιπλέον ότι η προβαλλομένη στην επίδικη απόφαση (εικοστή πρώτη παράγραφος) δικαιολογία της «βραχυπρόθεσμης» στρατηγικής που ακολουθεί η Aer Lingus στα δρομολόγια αυτά, δηλαδή «για παράδειγμα η διοχέτευση πρόσθετων επιβατών στα βορειοατλαντικά δρομολόγια από δρομολόγια τροφοδότησης από το Ηνωμένο Βασίλειο» ήταν προδήλως εσφαλμένη, δεδομένου ότι μόνον δύο πτήσεις από τις δεκαέξι καθημερινές πτήσεις που συνδέουν το Μπέρμινχαμ, το Μάντσεστερ και τη Γλασκώβη με το Δουβλίνο μετέφεραν επιβάτες που θα συνέχιζαν με υπερατλαντικές πτήσεις.

— Νέα αεροσκάφη BAe 146

51 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή γνώριζε ότι η Aer Lingus σχεδίαζε να χρησιμοποιήσει την

ενίσχυση για να αγοράσει ένα στόλο τριών αεροσκαφών BAe 146-300 των 110 θέσεων, προκειμένου να αντικαταστήσει το στόλο της εκ τεσσάρων Saab SF 340 των 34 θέσεων για εκμετάλλευση ιδίως στα επαρχιακά δρομολόγια Ηνωμένου Βασιλείου-Ιρλανδίας. Όμως, στην επίδικη απόφαση (εικοστή δεύτερη παράγραφος) η Επιτροπή παρατήρησε ότι «η αντικατάσταση των μικρών αεροσκαφών που φέρουν ελικοστροβιλοκινητήρες με αεριωθούμενα στα εμπορικά δρομολόγια του Ηνωμένου Βασιλείου μπορεί να προβληματίσει ως προς το εάν δικαιολογείται η αύξηση της προσφοράς δυναμικού μεταφοράς». Η Επιτροπή ζήτησε λοιπόν (ίδια παράγραφος) από την Ιρλανδία να της διαβιβάσει αναλυτικά στοιχεία σχετικά με την αποδοτικότητα των εν λόγω δρομολογίων προκειμένου να βεβαιωθεί ότι οι ενισχύσεις «δεν χρησιμοποιήθηκαν για να επιδοτηθούν δρομολόγια (...) τα οποία δεν αναμένεται να καταστούν αποδοτικά στο προβλεπόμενο μέλλον». Επομένως, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το αν η ενίσχυση δημιουργούσε ή επιδείνωνε μια κατάσταση πλεονάζοντος δυναμικού μεταφοράς που θα μπορούσε να αλλοιώσει το εμπόριο σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον (απόφαση Philip Morris κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψη 26, και απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1988, 62/87 και 72/87, Exécutif régional wallon και Glaverbel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 1573, σκέψεις 30 και 31).

52 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, αφού η Aer Lingus υπέστη απώλειες προ φόρων ύψους 128,8 εκατομμυρίων IR£ κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994, δεν είχε επαρκή ρευστά για να αγοράσει τα αεροσκάφη BAe 146 και θα χρειαζόταν να χρησιμοποιήσει τη δεύτερη δόση της ενίσχυσης για να το πράξει. Εξάλλου, από την ετήσια έκθεση της Aer Lingus προκύπτει ότι η εταιρία είχε κάνει πρόβλεψη 6,5 εκατομμυρίων IR£ για τα έξοδα καταγγελίας των συμβάσεων για τα τέσσερα αεροσκάφη Saab SF 340. Η Aer Lingus δεν θα μπορούσε να το πράξει χωρίς την εν λόγω ενίσχυση.

53 Η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης στατιστικές για να δείξει ότι η αύξηση της ικανότητας στα εν λόγω δρομολόγια ήταν εξ ολοκλήρου ασύμφορη, αν ληφθεί ιδίως υπόψη η μείωση του αριθμού των επιβατών της Aer Lingus στα δρομολόγια αυτά και το χαμηλό ποσοστό πληρότητας της εταιρίας. Η Επιτροπή δεν είχε την εξουσία να εγκρίνει μια ενίσχυση βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης σε μια τέτοια κατάσταση πλεονάζουσας ικανότητας (αποφάσεις του Δικαστηρίου Philip Morris κατά Επιτροπής και Exécutif régional wallon και Glaverbel κατά Επιτροπής, όπ.π., και της 21ης Μαρτίου 1991, C-303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1433, σκέψη 38).

54 Τέλος, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η απόκτηση των αεροσκαφών BAe 146 συνιστά παράβαση του άρθρου 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως του 1993. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι απαγορεύει στην Aer Lingus να αυξήσει το συνολικό αριθμό των θέσεων του στόλου της καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος αναδιαρθρώσεως. Δεδομένου, αφενός, ότι στην απόφαση του 1993 η Ιρλανδική Κυβέρνηση δήλωσε ότι η Aer Lingus δεν θα αύξανε τα οικεία μερίδια αγοράς και δεν θα ακολουθούσε επεκτατική πολιτική και, αφετέρου, ότι το μερίδιο αγοράς δεν εξαρτάται από τον αριθμό των αεροπλάνων που διατίθενται σε ένα συγκεκριμένο δρομολόγιο αλλά από τον αριθμό των διαθεσίμων θέσεων, το άρθρο 1, στοιχείο δ', δεν μπορεί παρά να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι σκοπεί να εξασφαλίσει ότι η Aer Lingus δεν θα αυξήσει το συνολικό αριθμό των θέσεων που προσφέρει ο υπό εκμετάλλευση στόλος της. Σε διαφορετική περίπτωση η Aer Lingus θα ήταν σε θέση να ακολουθήσει χωρίς φραγμούς μια «υπερεπεκτατική» πολιτική.

— Χρηματοοικονομική κατάσταση της αεροπορικής εταιρίας και του ομίλου Aer Lingus

55 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή βαρύνεται με πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση καθόσον θεώρησε με την επίδικη απόφαση ότι η αεροπορική εταιρία Aer Lingus πέτυχε το στόχο της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£.

56 Η απόφαση του 1993 πρόβλεψε 1 280 απολύσεις στην αεροπορική εταιρία, πλην όμως η ετήσια έκθεση της Aer Lingus για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994 αναφέρει ότι έγιναν μόνον 841 απολύσεις. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι στο πλαίσιο του προγράμματος απολύσεων εγκατέλειψαν την επιχείρηση 935 εργαζόμενοι, και πάλι ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει λιγότερο από τα δύο τρίτα των απολύσεων που πρόβλεπε το πρόγραμμα Cahill.

57 Η εισαγωγή των τιμών της αγοράς στα τιμολόγια για υπηρεσίες συντηρήσεως που καταβάλλονται στην Team και η πρόβλεψη που προκύπτει από τις αυξημένες απώλειες της Team στις οποίες αναφέρεται η επίδικη απόφαση σημαίνουν μάλλον ότι τα τιμολόγια προσαρμόστηκαν σε επίπεδα χαμηλότερα αυτών της αγοράς. Αυτή η διατήρηση της πρακτικής των τιμών μεταφοράς θέτει σε κίνδυνο την αναδιάρθρωση της αεροπορικής εταιρίας. Δείχνει επίσης ότι οι πραγ-

ματικές δαπάνες της αεροπορικής εταιρίας — επομένως και κάθε περικοπή τους — δεν μπορούσαν να προσδιοριστούν.

58 Εξάλλου, το συμπέρασμα που διατυπώνεται στην επίδικη απόφαση ότι δηλαδή «τα αποτελέσματα της αεροπορικής εταιρίας που συμβαδίζουν με τον τελικό στόχο της αναδιάρθρωσης αποδεικνύουν την ικανότητα του ομίλου να καταστεί βιώσιμος» (εικοστή τρίτη παράγραφος) δεν στηρίζεται σε καμιά εξήγηση ούτε στην παράθεση των στοιχείων που ανέλυσε η Επιτροπή. Μια τέτοια εξήγηση ήταν όλως ιδιαίτερα αναγκαία λόγω της συνήθους αδιαφανούς λογιστικής πρακτικής που ακολουθεί η Aer Lingus.

59 Το προδήλως εσφαλμένο του συμπεράσματος της Επιτροπής ότι ο όμιλος Aer Lingus ήταν ικανός να καταστεί βιώσιμος αποδεικνύεται εξάλλου από το μέγεθος της επιδοτήσεως εκμεταλλεύσεως την οποία έλαβε η αεροπορική εταιρία το 1994, όπως φαίνεται από τις έκτακτες θέσεις ύψους 30 εκατομμυρίων IR£ («μεταφορά — αεροπορικές μεταφορές και Team») και 5,4 εκατομμυρίων IR£ («λοιπά») του λογαριασμού της εταιρίας όπως δημοσιεύθηκαν για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Εξάλλου, σύμφωνα με τους λογαριασμούς της Aer Lingus, η εταιρία υπέστη απώλειες προ φόρων ύψους 147 εκατομμυρίων IR£ (επί πλέον της απώλειας μιας επένδυσης σε μια εταιρία ναυλώσεως αεροσκαφών) κατά τους δώδεκα μήνες που προηγήθηκαν της 31ης Μαρτίου 1993, και 128,8 εκατομμυρίων IR£ κατά τους 21 μήνες που προηγήθηκαν της 31ης Δεκεμβρίου 1994. Οι αριθμοί αυτοί αντιφάσκουν τις προβλέψεις που διατυπώνει το πρόγραμμα Cahill, ζημιών ύψους 63 εκατομμυρίων IR£ για τους δώδεκα μήνες της χρήσεως που λήγει στις 31 Μαρτίου 1994 και κέρδους ύψους 1 εκατομμυρίου IR£ για τους δώδεκα μήνες της χρήσεως που λήγει στις 31 Μαρτίου 1995.

— Πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne

60 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η πώληση από την Aer Lingus της αλυσίδας ξενοδοχείων της Copthorne μνημονεύθηκε στην απόφαση του 1993 ως αποτελούσα αναπόσπαστο τμήμα του προγράμματος Cahill. Στην επίδικη απόφαση (δέκατη όγδοη παράγραφος), η αλυσίδα αυτή χαρακτηρίζεται ως κύριο περιουσιακό στοιχείο, την πώληση του οποίου πρόβλεπε το πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως.

61 Ωστόσο, με την επίδικη απόφαση η Επιτροπή αναφέρει ότι η πώληση καθυστέρησε και ως εκ τούτου καθυστέρησε και η επίτευξη των δεικτών δανειακής εξαρτήσεως και καλύψεως των τόκων, που προβλέπονταν για τον Μάρτιο 1997, μέχρι τα μέσα του 1999. Εξάλλου επισήμανε απλώς (δέκατη ένατη παράγραφος) ότι «η αλυσίδα πρέπει να πωληθεί μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες της αγοράς» αίροντας έτσι κάθε υποχρέωση της Aer Lingus να πωλήσει τα ξενοδοχεία Copthorne εντός ορισμένης προθεσμίας. Αυτό επιβεβαιώνεται από την ετήσια έκθεση της Aer Lingus για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994, όπου αναφέρεται ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας «προτίθενται να διατηρήσουν αυτή την επένδυση στο προβλεπτό μέλλον στηριζόμενα συναφώς στις συμβουλές εμπειρογνωμόνων, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί το υψηλότερο δυνατό ποσό από την πώληση αυτής της επενδύσεως».

62 Υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή δεν μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η χορήγηση της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης θα διευκόλυνε την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων. Πράγματι, δεν γνώριζε πότε, ούτε καν αν θα επιτυγχανόταν η εξυγίανση του ισολογισμού της Aer Lingus. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση δεν μπορούσε να εγκριθεί ως ενίσχυση αναδιαρθρώσεως. Επιπλέον, το γεγονός ότι η Aer Lingus δεν μείωσε το υψηλό επίπεδο δανειακής εξαρτήσεώς της με την πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων οδήγησε στη χρησιμοποίηση της κρατικής ενισχύσεως για τη χρηματοδότηση βραχυπροθέσμως των δανείων της, περιλαμβανομένων και των υψηλών εξόδων δανεισμού. Για τον πρόσθετο αυτό λόγο η δεύτερη δόση της ενισχύσεως δεν ήταν γνήσια ενίσχυση αναδιαρθρώσεως.

63 Εν πάση περιπτώσει, η πώληση των ξενοδοχείων Copthorne θα ήταν ανεπαρκής για την εξυγίανση του ισολογισμού της Aer Lingus. Η εφημερίδα Sunday Independent της 10ης Ιουλίου 1994 έγραφε: «Φαίνεται ότι οι λογιστές που ετοιμάζουν τα αποτελέσματα φοβούνται ότι το παθητικό υπερβαίνει την αξία της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne της Aer Lingus». Συναφώς, η Aer Lingus ενέγραψε 17,2 εκατομμύρια IR£ στο παθητικό της για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Η Επιτροπή υπέπεσε δηλαδή σε πρόδηλη πλάνη συμπεραίνοντας ότι η πώληση των ξενοδοχείων Copthorne θα μείωνε το δανειακό χρέος της Aer Lingus στο αρχικά προβληθέν επίπεδο και παραλείποντας να επιβάλει στην Aer Lingus να πωλήσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία αξίας 17,2 εκατομμυρίων IR£. Η Επιτροπή παρέλειψε επίσης να διευκρινίσει πώς μπορούσαν να επιτευχθούν οι προβλεπόμενοι δείκτες δανειακής εξάρτησης και καλύψεως των τόκων.

64 Η προσφεύγουσα συμπεραίνει από τα προεκτεθέντα είτε ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να ξεπεράσει τις δυσχέρειες ως προς το ζήτημα του συμβιβαστού της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης με την κοινή αγορά και επομένως βαρύνεται με παράβαση ουσιώδους τύπου καθότι δεν κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, είτε ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση κρίνοντας, με την επίδικη απόφαση, ότι η δεύτερη δόση της ενισχύσεως συμβιβαζόταν προς την κοινή αγορά. Επομένως, οι δύο κύριοι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα, δηλαδή η παράβαση ουσιώδους τύπου και η πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση είναι βάσιμοι.

65 Εκτός από αυτούς τους δύο κύριους λόγους ακυρώσεως η προσφεύγουσα προβάλλει και τις ακόλουθες αιτιάσεις:

— από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι στην πραγματικότητα η Επιτροπή ουδέποτε εξέτασε τις επιπτώσεις της επίδικης ενίσχυσης επί του ανταγωνισμού ούτε έλαβε υπόψη την εξέλιξη του ανταγωνισμού μετά την απόφαση του 1993,

— η Ιρλανδία παρέβη το άρθρο 1, στοιχείο β', της απόφασης του 1993 που όριζε ότι η Ιρλανδική Κυβέρνηση όφειλε να μεριμνήσει για την εκ μέρους της Aer Lingus εφαρμογή του προγράμματος Cahill όπως αυτό είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή,

— η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη καθότι, εγκρίνοντας τη δεύτερη δόση της ενίσχυσης παρά την παράβαση του άρθρου 1, στοιχείο α', της απόφασης του 1993, εφάρμοσε κριτήριο διαφορετικό αυτού που είχε καθορίσει με την εν λόγω απόφαση,

— η επίδικη απόφαση εμφανίζει έλλειψη αιτιολογίας, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα στοιχεία: το αίτημα της Επιτροπής προς την Ιρλανδική Κυβέρνηση να διαβιβάσει συμπληρωματική έκθεση σχετικά με την Team και την Aer Lingus πριν από τις 30 Ιουνίου 1995· το συμπέρασμα ότι ο όμιλος Aer Lingus είναι ικανός να καταστεί βιώσιμος· το συμπέρασμα ότι η δεύτερη δόση της ενίσχυσης μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά τη στιγμή που δεν υπάρχει πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως με στόχο τη μακροπρόθεσμη αποκατάσταση της βιωσιμότητας της Aer Lingus· ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή δεν απαίτησε από την Aer Lingus να πωλήσει τα

ξενοδοχεία Copthorne· το συμπέρασμα ότι η ενίσχυση μπορεί να εγκριθεί παρά τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου Aer Lingus και της αεροπορικής εταιρίας· το χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση του προγράμματος αναδιάρθρωσης.

Επιχειρήματα της Επιτροπής και των παρεμβαινουσών

66 Η Επιτροπή υποστηρίζει κατ' αρχάς ότι η επίδικη απόφαση είναι στην πραγματικότητα μια υβριδική πράξη διότι περιέχει συγχρόνως μια παρέκκλιση από το άρθρο 1, στοιχείο α', της απόφασης του 1993 και σχόλια που διατυπώνονται σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο β', της απόφασης αυτής. Τα σχόλια αυτά δεν αποτελούν πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 191 της Συνθήκης και επομένως δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δικαστικού ελέγχου (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 1981, 35/80, Denkavit Nederland, Συλλογή 1981, σ. 45, σκέψη 35).

67 Το συμβιβαστό της ενισχύσεως ως ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης εξετάστηκε από πλευράς ουσίας με την απόφαση του 1993. Με την απόφαση αυτή είχε ήδη εγκριθεί η καταβολή ποσού 175 εκατομμυρίων IR£ στην Aer Lingus.

68 Επομένως, οσάκις η Επιτροπή μελετά την αποδέσμευση μιας νέας δόσης ενισχύσεως βάσει ενός προγράμματος αναδιαρθρώσεως που έχει ήδη εγκριθεί, δεν έχει την εξουσία ούτε, κατά μείζονα λόγο, την υποχρέωση να εξετάσει εκ νέου αν η πληρωμή της νέας αυτής δόσης συμβιβάζεται με το άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-47/91, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4635). Δεν έχει την εξουσία να διενεργήσει τέτοια εξέταση παρά μόνο αν διατύπωσε ειδική προς τούτο επιφύλαξη με την αρχική της έγκριση ή αν συνάγει από προκαταρκτική εξέταση ότι οι όροι που τέθηκαν με την αρχική απόφαση δεν τηρήθηκαν πλήρως.

69 Κατά συνέπεια, δεν θα ήταν αναγκαία μια νέα απόφαση παρά μόνον αν η περικοπή των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ που προβλέπει το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 δεν είχε επιτευχθεί. Κατά τη νέα εξέταση του συμβιβαστού της ενισχύσεως υπό τις ειδικές αυτές περιστάσεις η Επιτροπή θα είχε την υποχρέωση να λάβει υπόψη το πλαίσιο που εκτιμήθηκε ήδη με την απόφαση του 1993 καθώς και τις υποχρεώσεις που η προηγουμένη αυτή απόφαση επέβαλε στο οικείο κράτος μέλος (απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 1991, C-261/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-4437). Επομένως, η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να επανεξετάσει όλες τις πτυχές του προγράμματος αναδιαρθρώσεως. Αρκούσε να περιοριστεί στα στοιχεία που μεταβλήθηκαν μετά την αρχική εκτίμηση.

70 Εξάλλου, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης παρά μόνο αν διατηρεί αμφιβολίες ως προς το συμβιβαστό μιας ενίσχυσης και αν οι αμφιβολίες αυτές δεν μπορούν να διασκεδαστούν με την προκαταρκτική εξέταση. Κατά την Επιτροπή, οι όποιες αρχικές αμφιβολίες της ουδέποτε υπήρξαν σοβαρές και εν πάση περιπτώσει εξαλείφθηκαν με την προκαταρκτική εξέταση.

71 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, πριν εκδώσει την επίδικη απόφαση, έλαβε έκθεση της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως της 3ης Νοεμβρίου 1994 που επιβεβαίωσε την τήρηση των όρων που είχε θέσει η απόφαση του 1993 (εκτός του όρου της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ στο επίπεδο του ομίλου) καθώς και μια έκθεση της Aer Lingus σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος αναδιαρθρώσεως και μια έκθεση της εταιρίας ανεξαρτήτων ελεγκτών Arthur Andersen & Co, στην οποία η Ιρλανδική Κυβέρνηση ανέθεσε να εξετάσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που είχε διαβιβάσει η Aer Lingus. Επιπλέον, η ίδια η Επιτροπή εξέτασε τα διαβιβασθέντα στοιχεία μέσω του γραφείου ειδικευμένων επί του θέματος συμβούλων Coopers & Lybrand, που υπέβαλαν την έκθεσή τους στις 9 Δεκεμβρίου 1994.

72 Από τις εκθέσεις αυτές προκύπτει ότι σημειώθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά τα διάφορα μέτρα αναδιαρθρώσεως που πρόβλεπε το πρόγραμμα Cahill. Ιδίως οι έρευνες της εταιρίας Arthur Andersen & Co και του γραφείου Coopers & Lybrand απέδειξαν ότι η αποδοτικότητα της αεροπορικής εταιρίας καθώς και η μείωση του χρέους είχαν υπερβεί τους στόχους που πρόβλεπε το πρόγραμμα. Ακόμη και αν οι έκτακτες προβλέψεις υπήρξαν υψηλότερες των

αρχικών — λόγω του κόστους των απολύσεων που υπερέβη τις προβλέψεις — οι σύμβουλοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα αποτελέσματα ανταποκρίνονται στον στόχο της αποκατάστασης της βιωσιμότητας της Aer Lingus, παρά τις δυσχέρειες και τις καθυστερήσεις όσον αφορά την Team.

73 Σχετικά με την περικοπή των ετήσιων δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£, από τις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων προκύπτει ότι η αεροπορική εταιρία πέτυχε περικοπή των δαπανών ύψους 61,1 εκατομμυρίων IR£. Ωστόσο, ο στόχος των 50 εκατομμυρίων IR£ δεν επιτεύχθηκε στο επίπεδο του ομίλου διότι ορισμένες από τις οικονομίες που πραγματοποίησε η αεροπορική εταιρία έγιναν εις βάρος της Team. Πράγματι, ενώ πριν από την αναθεώρηση των συμβάσεων συντηρήσεως που είχαν συναφθεί το 1993 μεταξύ της αεροπορικής εταιρίας και της Team, η πρώτη εξόφλησε τη δεύτερη σε τιμές υψηλότερες των τιμών της αγοράς, πράγμα που συνιστούσε πρόσθετη επιδότηση της Team, μετά την αναθεώρηση των συμβάσεων, πλήρωσε τις εργασίες συντηρήσεως της Team σε τιμές αγοράς. Η Επιτροπή θεώρησε ότι οι οικονομίες που πραγματοποίησε η αεροπορική εταιρία στο πλαίσιο της συμβάσεώς της με την Team δεν αποτελούν πραγματική περικοπή των δαπανών για τον όμιλο και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πραγματική περικοπή των δαπανών στο επίπεδο του ομίλου ανήλθε σε 42,4 εκατομμύρια IR£, υπελείφθη δηλαδή κατά 7,6 εκατομμύρια IR£ του στόχου των 50 εκατομμυρίων IR£. Με την επιφύλαξη αυτή, η Επιτροπή θεώρησε ότι η Aer Lingus πέτυχε σε μεγάλο βαθμό τους στόχους του προγράμματος Cahill και ότι τηρήθηκαν όλοι οι άλλοι όροι της αποφάσεως του 1993.

74 Υπό τις συνθήκες αυτές και δεδομένου του περίπλοκου χαρακτήρα μιας αναδιοργανώσεως όπως αυτή που ανέλαβε η Aer Lingus καθώς και του γεγονότος ότι κάθε αναδιοργάνωση, ως εκ της φύσεώς της, στηρίζεται σε προβλέψεις από τις οποίες ορισμένες ενδέχεται να αποδειχθούν λανθασμένες, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι πραγματικές αποκλίσεις από το πρόγραμμα Cahill ήταν σχετικά μικρές και αφορούσαν μία μόνο από τις προϋποθέσεις εγκρίσεως της ενίσχυσης για αναδιάρθρωση, οπότε δεν απειλήθηκε ούτε η πραγματοποίηση του προγράμματος Cahill ούτε ο στόχος του, δηλαδή η αποκατάσταση του ομίλου Aer Lingus ως βιώσιμης και αυτόνομης στο χρηματοοικονομικό επίπεδο ενότητας.

75 Όσον αφορά ειδικότερα το ζήτημα αν η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι

το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης βρίσκεται σε καλό δρόμο και ότι ο συνολικός στόχος μπορούσε ακόμη να επιτευχθεί, ακόμη και αν ο ειδικότερος στόχος της περικοπής των δαπανών δεν είχε επιτευχθεί εξ ολοκλήρου.

76 Όσον αφορά την επίδραση της ενίσχυσης επί των όρων των συναλλαγών, το γεγονός ότι τα έξοδα αναδιαρθρώσεως ήταν υψηλότερα από τα προβλεφθέντα δεν επηρέασε τον ανταγωνισμό μεταξύ μεταφορέων. Το μεγαλύτερο μέρος της πρώτης δόσης της ενίσχυσης (57 εκατομμύρια IR£ από τα 75 εκατομμύρια) χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση των απολύσεων για συναφή έξοδα ενώ το υπόλοιπο χρησιμοποιήθηκε για τη μείωση του χρέους. Το γεγονός ότι δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ δεν είχε αρνητικές συνέπειες για τους ανταγωνιστές της Aer Lingus.

77 Τέλος, η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων που προβάλλει η προσφεύγουσα ειδικότερα σε σχέση με την Team, τα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα αεροσκάφη BAe 146, τη χρηματοοικονομική κατάσταση της αεροπορικής εταιρίας και του ομίλου Aer Lingus, και την αλυσίδα ξενοδοχείων Copthorne. Η Επιτροπή φρονεί ότι η απόφαση δεν φέρει ελλιπή αιτιολογία.

78 Η Aer Lingus και η Ιρλανδία υποστηρίζουν τα επιχειρήματα της Επιτροπής. Η Aer Lingus υπογραμμίζει ιδίως ότι δεν έγινε απεργία στην Team αλλά η διεύθυνση έθεσε ένα μεγάλο μέρος του προσωπικού σε αργία για τεχνικούς λόγους. Το πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως ολοκληρώθηκε ήδη δεδομένου ότι εγκρίθηκε η καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης με την απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 1995, με τίτλο «Καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης υπέρ της Aer Lingus η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής [του 1993]» (ΕΕ 1996, C 70, σ. 2). Τα ξενοδοχεία Copthorne πωλήθηκαν το 1995. Η Aer Lingus προσθέτει, σχετικά με τα αεροσκάφη BAe 146, ότι αυτά δρομολογήθηκαν από τον Μάιο και τον Ιούνιο 1995. Το μηνιαίο μίσθωμα για τα αεροσκάφη BAe 146 είναι χαμηλότερο των παλαιοτέρων δαπανών για τα αεροσκάφη Saab τα οποία αντικατέστησαν.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Ως προς τη φύση της προσβαλλομένης πράξεως

79 Πρέπει, πρώτον, να εξεταστεί το επιχείρημα της Επιτροπή ότι η επίδικη απόφαση έχει υβριδικό χαρακτήρα και περιέχει, αφενός, ορισμένες διαπιστώσεις σχετικά με τη μη τήρηση εκ μέρους της Aer Lingus του όρου του άρθρου 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 και, αφετέρου, απλά «σχόλια» μη δυνάμενα να προσβληθούν με προσφυγή, που η Επιτροπή διατύπωσε επί άλλων σημείων της εξελίξεως του προγράμματος αναδιαρθρώσεως και του ομίλου Aer Lingus, σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο β', της αποφάσεως του 1993.

80 Συναφώς, από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι, πριν εγκρίνει την καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, η Επιτροπή εξέτασε όχι μόνον τους λόγους για τους οποίους η Aer Lingus δεν είχε τηρήσει τον όρο του άρθρου 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 αλλά και την πρόοδο του προγράμματος αναδιαρθρώσεως σε όλες του τις πτυχές, τη χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου Aer Lingus και της αεροπορικής εταιρίας, την ακολουθούμενη στρατηγική στα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο, τις προτεινόμενες αλλαγές στο στόλο της Aer Lingus και την κατάσταση του σχεδίου πωλήσεως της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne. Από την εικοστή πέμπτη παράγραφο της επίδικης απόφασης προκύπτει επίσης ότι ακριβώς «με βάση» την εκτίμηση του συνόλου των προαναφερθέντων στοιχείων η Επιτροπή παρεξέκλινε από την απόφασή της του 1993 και επέτρεψε στην Ιρλανδική Κυβέρνηση να καταβάλει τη δεύτερη δόση της ενισχύσεως στην Aer Lingus.

81 Από την ίδια παράγραφο της επίδικης απόφασης προκύπτει επίσης ότι οι πρόσθετες υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στην Ιρλανδία αφορούσαν όχι μόνον τη μείωση του κόστους κατά 50 εκατομμύρια IR£ την οποία πρόβλεπε το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 αλλά και το σύνολο των στοιχείων εκτιμήσεως που εξέθεσε η Επιτροπή με την απόφαση αυτή.

82 Κατά συνέπεια, η αιτιολογία της επίδικης απόφασης επί των άλλων σημείων εκτός της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως, στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλά «σχόλια» στερούμενα εννόμων συνεπειών αλλά αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της εν προκειμένω προσβαλλομένης αποφάσεως. Εξ αυτών έπεται επίσης ότι, ως εκ της φύσεώς της, η επίδικη πράξη στο σύνολό της θίγει την προσφεύγουσα.

83 Συνεπώς, στο σύνολό της η επίδικη απόφαση υπόκειται στον δικαστικό έλεγχο του Πρωτοδικείου υπό τους όρους του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

Όσον αφορά τον λόγο ακυρώσεως της παραβάσεως ουσιώδους τύπου

84 Βάσει του όρου που επέβαλε το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993, η Ιρλανδία ανέλαβε την υποχρέωση να μην καταβάλει τη δεύτερη δόση της ενισχύσεως αν η Aer Lingus δεν κατόρθωνε να επιτύχει τον στόχο της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως. Από την απόφαση του 1993, τμήμα VI, προκύπτει επίσης ότι οι όροι του άρθρου 1, στοιχείο α', επιβλήθηκαν ώστε «η ενίσχυση (να μη θίξει) τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον». Κατά το τμήμα V, εικοστή πρώτη παράγραφος, σημείο 4, της απόφασης αυτής, η προβλεπόμενη από το πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως περικοπή των δαπανών αποτελούσε, κατά την Επιτροπή, «απαραίτητη προϋπόθεση» για την καταβολή της δεύτερης και της τρίτης δόσης της ενίσχυσης.

85 Ανακύπτει επομένως, εν προκειμένω, το ερώτημα ποια διοικητική διαδικασία οφείλει να ακολουθήσει η Επιτροπή στην περίπτωση που βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης και κατόπιν της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, έχει εγκρίνει μια κρατική ενίσχυση που προβλέπεται να καταβληθεί σε δόσεις, υπό την επιφύλαξη ότι θα τηρηθούν ορισμένοι όροι, πλην όμως στη συνέχεια προκύπτει ότι δεν τηρήθηκε ένας από αυτούς.

86 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, κατ' αρχάς, ότι η μη τήρηση ενός από τους όρους που επιβάλλει η απόφαση με την οποία εγκρίνεται μια ενίσχυση βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης έχει ως συνέπεια ότι οι επόμενες δόσεις της ενισχύσεως πρέπει να θεωρούνται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Κατά συνέπεια, οι επόμενες δόσεις δεν μπορούν να καταβληθούν χωρίς νέα απόφαση της Επιτροπή που θα χορηγεί ρητά παρέκκλιση από τον εν λόγω όρο.

87 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή οφείλει, κατ' αρχάς, να εξετάσει αν μπορεί να χορηγηθεί τέτοια παρέκκλιση, φροντίζοντας παράλληλα να βεβαιωθεί ότι οι επόμενες δόσεις της ενίσχυσης εξακολουθούν να συμβιβάζονται με την κοινή αγορά υπό τους όρους του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994, Ιταλία κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψεις 24 έως 26). Αν η εξέταση αυτή οδηγήσει την Επιτροπή στην πεποίθηση ότι οι επόμενες δόσεις της ενίσχυσης δεν συμβιβάζονται πλέον με την κοινή αγορά ή έστω η εξέταση αυτή δεν της δίνει τη δυνατότητα να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες που εγείρει η εκτίμηση του συμβιβαστού των επομένων δόσεων με την κοινή αγορά, έχει καθήκον να συλλέξει όλες τις αναγκαίες γνώμες και, προς τον σκοπό αυτό, να κινήσει ή, ενδεχομένως, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης (βλ. κατ' αναλογία αποφάσεις του Δικαστηρίου Cook κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 29, και της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψεις 38 έως 40). Σε μια τέτοια περίπτωση εξάλλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης, η καταβολή της εν λόγω ενισχύσεως πρέπει να ανασταλεί μέχρις ότου η Επιτροπή εκδώσει την τελική της απόφαση.

88 Το Πρωτοδικείο φρονεί εξάλλου ότι άπαξ η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση περί εγκρίσεως μιας ενίσχυσης υπό όρους, κατόπιν εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, δεν μπορεί πλέον να εξέλθει του πλαισίου της αρχικής αποφάσεως χωρίς να κινήσει εκ νέου την εν λόγω διαδικασία. Συνεπώς, αν δεν τηρηθεί ένας από τους όρους από τον οποίο εξαρτήθηκε η έγκριση της ενισχύσεως, η Επιτροπή δεν μπορεί κατά κανόνα να αποφασίσει παρέκκλιση από τον όρο αυτό χωρίς να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης παρά μόνο αν πρόκειται για σχετικά μικρές αποκλίσεις από τον αρχικό όρο, οπότε η Επιτροπή δεν τρέφει αμφιβολίες ως προς το ότι η εν λόγω ενίσχυση εξακολουθεί να συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

89 Σημειωτέον, εξάλλου, όταν πρόκειται, όπως εδώ, για ενίσχυση που έχει ήδη εγκριθεί κατ' αρχήν και καταβάλλεται σε διαδοχικές δόσεις επί σχετικά μεγάλη περίοδο, σε συνάρτηση με ένα πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως τα αποτελέσματα του οποίου θα προκύψουν μετά από ορισμένα χρόνια, η Επιτροπή πρέπει να διαθέτει ορισμένη εξουσία διαχειρίσεως και εποπτείας όσον αφορά την καταβολή μιας τέτοιας ενίσχυσης προκειμένου ιδίως να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει εξελίξεις που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά τον χρόνο εκδόσεως της αρχικής απόφασης. Δεν αποκλείεται δηλαδή το ενδεχόμενο, λόγω μεταβολής των εξωτερικών συνθηκών μετά την έκδοση της αρχικής απόφασης, να προσαρμόσει η Επιτροπή τους όρους που διέπουν τα της εφαρμογής του προγράμματος αναδιαρθρώσεως ή της δικής της εποπτείας, χωρίς να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, υπό τον όρο, πάντως, ότι τέτοιου είδους προσαρμογές δεν εγείρουν αμφιβολίες ως προς το συμβιβαστό της συγκεκριμένης ενίσχυσης με την κοινή αγορά.

90 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν εν προκειμένω η προσφεύγουσα απέδειξε είτε ότι η Επιτροπή εξήλθε του πλαισίου της αποφάσεως του 1993 χωρίς να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, είτε ότι οι εκτιμήσεις στις οποίες βασίστηκε στην επίδικη απόφαση παρουσίαζαν δυσχέρειες ικανές να δικαιολογήσουν νέα κίνηση της εν λόγω διαδικασίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 34). Κατά πάγια νομολογία, για την εφαρμογή των άρθρων 93, παράγραφος 3, και 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης, η Επιτροπή έχει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, η άσκηση της οποίας συνεπάγεται αξιολογήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως. Συνεπώς, ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιοριστεί στην εξέταση του ζητήματος μήπως η Επιτροπή υπερέβη τα όρια που είναι σύμφυτα στην εξουσία εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών που διαθέτει ή μήπως ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας ή καταστρατήγηση διαδικασίας (απόφαση Matra κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψεις 23 έως 25). Η νομολογία αυτή εφαρμόζεται κατ' αναλογία στην υπό κρίση υπόθεση.

91 Όσον αφορά το ζήτημα αν η Επιτροπή εξήλθε του πλαισίου της αποφάσεως του 1993, χορηγώντας παρέκκλιση από τον όρο που προβλέπει το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο παρατηρεί, πρώτον, ότι, όπως προκύπτει από την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή βάσει της έρευνας που πραγματοποίησαν οι εταιρίες Arthur Andersen & Co και η Coopers & Lybrand, προέβη στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

— «τα αποτελέσματα της αεροπορικής εταιρίας που συμβαδίζουν με τον τελικό στόχο της αναδιάρθρωσης αποδεικνύουν την ικανότητα του ομίλου να

καταστεί βιώσιμος και να συμβάλει στην ανάπτυξη των αερομεταφορών σε μια περιφέρεια της Κοινότητας», οπότε, «με την επιφύλαξη των όσων προαναφέρονται σχετικά με το πρόβλημα των διαρθρωτικών και στρατηγικών μεταβολών, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Aer Lingus έχει επιτύχει τους προβλεπόμενους στόχους για την υπό εξέταση περίοδο» (εικοστή τρίτη παράγραφος),

— τηρήθηκαν οι όροι του άρθρου 1 της αποφάσεως του 1993, με εξαίρεση τον προβλεπόμενο από το στοιχείο α' του άρθρου αυτού (εικοστή τέταρτη παράγραφος),

— «η πρόοδος της αναδιάρθρωσης και τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα είναι ικανοποιητικά παρά το γεγονός ότι ο στόχος της ετήσιας μείωσης του κόστους επιτεύχθηκε μόνο όσον αφορά την αεροπορική εταιρία και όχι από τον όμιλο στο σύνολό του εξ αιτίας των προαναφερθέντων λόγων (...)» (εικοστή πέμπτη παράγραφος).

92 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί, δεύτερον, ότι με την επίδικη απόφαση η Επιτροπή δεν απήλλαξε την Aer Lingus από την τήρηση του όρου που προβλέπει το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 αλλά απλώς παρέτεινε την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να τηρηθεί ο όρος αυτός. Συγκεκριμένα, από το σύνολο της επίδικης απόφασης προκύπτει ότι η Επιτροπή περεξέκλινε μεν από το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993, κατά το οποίο πρέπει να επιτευχθεί περικοπή των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως πριν από την καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης που προβλέπεται για το τέλος του 1994, πλην όμως υπογράμμισε το γεγονός ότι η πλήρωση του όρου αυτού πρέπει να επιτευχθεί πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης που προβλέπεται για το τέλος του 1995.

93 Το Πρωτοδικείο φρονεί, τρίτον, ότι ο σκοπός του όρου που προβλέπει το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 τηρήθηκε σε μεγάλο βαθμό, ακόμη και αν δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της μειώσεως των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως. Πράγματι, δεν υπάρχει λόγος να αμφισβητηθεί η διαπίστωση της Επιτροπής ότι, κατά το τέλος του 1994, η αεροπορική εταιρία είχε επιτύχει περικοπή των δαπανών κατά 61 εκατομμύρια IR£. Ωστόσο, δεδομένου ότι το αποτέλεσμα αυτό της αεροπορικής εταιρίας οφείλεται στη μείωση των τιμών που προβλέπει η συναφθείσα μεταξύ της αεροπορικής εταιρίας και της Team σύμβαση συντηρήσεως (βλ. σκέψη 73 ανωτέρω), που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ζημιών της τελευταίας, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η

πραγματική μείωση του κόστους, στο επίπεδο του ομίλου, ήταν 42,4 εκατομμύρια IR£. Επομένως, οι περικοπές των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο επίπεδο του συλλόγου στο τέλος του 1994 υπολείπονταν μόνο κατά 7,6 εκατομμύρια IR£ του προβλεπομένου ορίου των 50 εκατομμυρίων IR£. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρόκειται για σχετικά μικρή απόκλιση από τον όρο του άρθρου 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993.

94 Τέταρτον, δεν αμφισβητείται ότι το γεγονός ότι δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως οφείλεται κυρίως στις εργασιακές προστριβές που σημειώθηκαν στην Team κατά το δεύτερο μέρος του 1994. Καίτοι είναι λυπηρό το ότι στις διαπραγματεύσεις μεταξύ Aer Lingus και των συνδικάτων της στο πλαίσιο του προγράμματος Cahill δεν συμμετέσχαν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων της Team, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι οι εργασιακές προστριβές που σημειώθηκαν στην Team το 1994 και η συνακόλουθη προσφυγή στο Labour Court είναι γεγονότα που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την έκδοση της αποφάσεως του 1993.

95 Πέμπτον, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι η επίδικη απόφαση δεν περιέχει μόνον παρέκκλιση από το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993 αλλά διατυπώνει επίσης αυστηρότερους όρους από αυτούς που προέβλεπε αρχικά το άρθρο 1, στοιχείο β', της ίδιας αποφάσεως. Συγκεκριμένα, η επίδικη απόφαση επιβάλλει νέους όρους που υποχρεώνουν την Aer Lingus, αφενός, να υποβάλει στην Επιτροπή μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995 αναλυτική έκθεση επί της προόδου του προγράμματος αναδιάρθρωσης της Team και να θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα αυτό χωρίς καθυστέρηση και, αφετέρου, να διαβιβάσει στην Επιτροπή, τουλάχιστον οκτώ εβδομάδες πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης, αναλυτικότατη οικονομική έκθεση που θα αναφέρεται ιδίως στις περικοπές των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£, στην πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne και στην αποδοτικότητα των διαφόρων ομάδων δρομολογίων της Aer Lingus.

96 Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή, χορηγώντας χρονικώς περιορισμένη παρέκκλιση από το άρθρο 1, στοιχείο α', της αποφάσεως του 1993, δεν εξήλθε του πλαισίου της απόφασης αυτής. Στην πραγματικότητα προέβη σε νέα εξισορρόπηση των όρων του άρθρου 1, στοιχεία α' και β', της αποφάσεως του 1993 προκειμένου ιδίως να αντιμετωπίσει μια απρόβλεπτη εξέλιξη της καταστάσεως που προέκυψε μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής και να λάβει υπόψη τα στοιχεία που έφερε σε φως η εκ μέρους της Επιτροπής,

διά των εμπειρογνωμόνων της, αναλυτική εξέταση της προόδου του προγράμματος αναδιαρθρώσεως μέχρι το τέλος του 1994. Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η προσέγγιση αυτή ανταποκρινόταν στους σκοπούς του προγράμματος αναδιαρθρώσεως που είχε εγκριθεί με την απόφαση του 1993, δηλαδή να καταστεί και πάλι βιώσιμος ο όμιλος Aer Lingus και ιδίως η αεροπορική εταιρία.

97 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η Επιτροπή είχε την εξουσία να εκδώσει την επίδικη απόφαση εφόσον ήταν σε θέση να ξεπεράσει όλες τις δυσχέρειες που συνεπαγόταν η εκτίμηση του ζητήματος αν η εν λόγω δόση της ενισχύσεως συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

98 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί αν, παρά τις θεωρήσεις που διατύπωσε ήδη το Πρωτοδικείο, τα συγκεκριμένα στοιχεία που επικαλείται η προσφεύγουσα έπρεπε να εμπνεύσουν αμφιβολίες στην Επιτροπή όσον αφορά το συμβιβαστό της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης με την κοινή αγορά, υποχρεώνοντάς την να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

— Team

99 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την Team (βλ. σκέψεις 36 επ. ανωτέρω), πράγματι, η Επιτροπή αναφέρει στην επίδικη απόφαση ότι «η αποτυχία της αντιμετώπισης του προβλήματος των συνεχιζόμενων ζημιών στην Team μπορεί να έχει κάποιο αντίκτυπο στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης». Εξάλλου, στο τέλος του 1994, δεν υπήρχε κατάλληλο πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως που θα καθιστούσε την Team βιώσιμη και πάλι, όπως επιβεβαιώνουν τόσο οι δηλώσεις του προέδρου της Aer Lingus και του Υπουργού Μεταφορών, Ενεργείας και Επικοινωνιών (βλ. σκέψη 39 ανωτέρω) όσο και το γεγονός ότι η ίδια η Επιτροπή ζήτησε να της υποβληθεί τέτοιο πρόγραμμα πριν από τις 30 Ιουνίου 1995.

100 Για να ξεπεραστούν οι δυσχέρειες αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε να επιβάλει στην Ιρλανδία τον νέο όρο που περιέχει η επίδικη απόφαση (εικοστή πέμπτη παράγραφος, πρώτη περίπτωση), ότι δηλαδή η Ιρλανδία όφειλε, πριν καταβάλει την τρίτη δόση της ενίσχυσης, αφενός «να υποβάλει στην Επιτροπή, μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995, έκθεση επί της προόδου του προγράμματος αναδιάρθρωσης στην Team και της χρηματοοικονομικής της εξέλιξης μαζί με τις χρηματοδοτικές προβλέψεις στις οποίες (βασιζόταν) η στρατηγική της εταιρίας». Και αφετέρου να εφαρμόσει το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Team «χωρίς άλλη καθυστέρηση με την κατάλληλη επιχειρηματική στρατηγική και το σωστό κεφαλαιουχικό υπόβαθρο».

101 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η Επιτροπή, επιχειρώντας να επιλύσει τα προβλήματα της Team κατ' αυτόν τον τρόπο και όχι με την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, δεν υπερέβη τα όρια της οικείας εξουσίας διαχειρίσεως και εποπτείας μιας ενίσχυσης καταβαλλομένης σε δόσεις.

102 Πράγματι, πρώτον, το Πρωτοδικείο δεν έχει κανένα λόγο να αμφιβάλλει για τον ισχυρισμό που διατυπώνει η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, ότι δηλαδή, μετά την επανάληψη της εργασίας στην Team κατόπιν των συστάσεων του Labour Court, επιτεύχθηκαν στην Team περικοπές δαπανών που υπολογίζονται κατ' εκτίμηση σε 18 εκατομμύρια IR£ έτσι ώστε η Team δεν αποτελούσε πλέον εμπόδιο στον στόχο της περικοπής των δαπανών, από τον όμιλο Aer Lingus, κατά 50 εκατομμύρια IR£ ετησίως.

103 Δεύτερον, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε συγκεκριμένα στοιχεία ικανά να αντικρούσουν το αναφερόμενο στην επίδικη απόφαση ότι η Team «θα ανακτήσει την αποδοτικότητά της από λειτουργική άποψη το 1995» λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων προβλέψεων της Aer Lingus και των νέων συμβάσεων συντήρησης. Από τα υπομνήματα της Επιτροπής προκύπτει επίσης ότι κατά το τέλος του 1994, 250 μέλη του προσωπικού της Team είχαν απολυθεί μετά το 1992/93 με συνολικό κόστος 24 εκατομμυρίων IR£. Ομοίως, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τον πίνακα των συμβάσεων συντηρήσεως τις οποίες διέθετε η Team κατά το τέλος του 1994, που προσκόμισε η Επιτροπή ενώπιον του Πρωτοδικείου.

104 Τρίτον, ναι μεν οι εργασιακές προστριβές του 1994 προκλήθηκαν από την εφαρμογή του προγράμματος Cahill στην Team, πλην όμως στη συνέχεια, η ανάγκη καταρτίσεως ενός νέου προγράμματος για την Team, στις αρχές του 1995, υπαγορεύθηκε από δύο άλλους εξωτερικούς και απρόβλεπτους παράγοντες, δηλαδή τις διακυμάνσεις της ισοτιμίας έναντι του δολαρίου και την ύφεση που παρατηρήθηκε στην παγκόσμια αγορά συντηρήσεως (βλ. τις σχετικές δηλώσεις του προέδρου της Aer Lingus στην ετήσια έκθεση της Aer Lingus για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994).

105 Τέταρτον, η Team δεν αποτελούσε παρά μια δευτερεύουσα δραστηριότητα του ομίλου Aer Lingus, αντιπροσωπεύουσα το 12 % του κύκλου εργασιών του ομίλου.

106 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι, αν ληφθούν υπόψη η δευτερεύουσα σημασία της Team σε σχέση με τις συνολικές δραστηριότητες του ομίλου Aer Lingus και το γεγονός ότι οι παράγοντες που προκάλεσαν τις ζημίες της Team ήταν απρόβλεπτοι, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι τα προβλήματα που παρουσίαζε η κατάσταση της Team μπορούσαν να ξεπεραστούν με την επιβολή του προαναφερθέντος νέου όρου, χωρίς να απαιτείται να κινηθεί εκ νέου η διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

107 Πράγματι, η λύση αυτή έδινε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να βεβαιωθεί αφενός ότι τα προβλήματα της Team δεν έθεταν σε κίνδυνο το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης για ολόκληρο τον όμιλο και, αφετέρου, ότι η επιτυχία του προγράμματος αναδιάρθρωσης δεν θα διακινδύνευε με την αναστολή της καταβολής της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, στην οποία θα οδηγούσε η κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

— Τα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο

108 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο (βλ. σκέψεις 46 επ. ανωτέρω), από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της, τα δρομολόγια

αυτά ήταν ζημιογόνα αντίθετα με τις πτήσεις της Aer Lingus προς τη Βόρεια Αμερική, τις πτήσεις Δουβλίνου/Λονδίνου και τις πτήσεις προς την Ευρώπη, τα αποτελέσματα των οποίων ήταν ικανοποιητικά (εικοστή πρώτη παράγραφος). Από την απόφαση του 1993 (τμήμα II, πρώτο εδάφιο, σημείο 5) προκύπτει επίσης ότι η Ιρλανδική Κυβέρνηση δήλωσε ότι η εισφορά κεφαλαίου «δεν (επρόκειτο) να χρησιμοποιηθεί για την επιδότηση ζημιογόνων γραμμών» και ότι «(σκόπευε) να απαιτήσει από την εταιρία να εκμεταλλεύεται κάθε κύρια ομάδα γραμμών κατά τρόπο αποδοτικό από εμπορική άποψη».

109 Διαπιστώνεται ωστόσο ότι το άρθρο 1 της αποφάσεως του 1993 δεν περιέχει κανένα ρητό όρο που θα εξασφάλιζε ότι καμιά ομάδα δρομολογίων της Aer Lingus δεν θα ήταν ποτέ ζημιογόνα.

110 Το Πρωτοδικείο φρονεί εξάλλου ότι η Ιρλανδική Κυβέρνηση δεν δεσμεύθηκε, ούτε καν σιωπηρώς, να μεριμνήσει ώστε να καταργηθούν τα ζημιογόνα δρομολόγια της Aer Lingus πριν από την καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης, δηλαδή εντός του πρώτου έτους μετά την έγκριση του προγράμματος αναδιάρθρωσης, η εφαρμογή του οποίου προβλέφθηκε για τρία έτη.

111 Επιπλέον, από τα υπομνήματα των διαδίκων προκύπτει ότι η κατάσταση του ανταγωνισμού στα επαρχιακά δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο μεταβλήθη μετά την έκδοση της επίδικης απόφασης ιδίως λόγω της εισαγωγής νέων υπηρεσιών από την ίδια την προσφεύγουσα.

112 Υπ' αυτές τις συνθήκες η Επιτροπή δήλωσε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι έκρινε βάσει της μελέτης που ενήργησε το γραφείο Coopers & Lybrand στο τέλος του 1994 κατά παραγγελία της, ότι ήταν πρόωρο να κριθεί αν θα δικαιωνόταν μακροπροθέσμως η στατηγική της Aer Lingus στα επαρχιακά δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

113 Για τον λόγο αυτό ανέφερε στην επίδικη απόφαση (εικοστή πρώτη και εικοστή δεύτερη παράγραφος):

«(...) Η Ιρλανδική Κυβέρνηση προτίθεται να δικαιολογήσει τη λειτουργία των δρομολογίων αυτών μακροπρόθεσμα και βασιζόμενη στη σύγκριση των εσόδων με το πλήρες κόστος τους και στην ανάγκη να υπάρξει απόδοση επί των κεφαλαιουχικών της επενδύσεων. Από την άποψη αυτή, το 1995 θα κριθεί κατά πόσο η Aer Lingus κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση προκειμένου να επιτύχει εμπορική βιωσιμότητα σε συνεχή βάση.

Προς τον σκοπό αυτή η Aer Lingus θα χρειασθεί να αποδείξει ότι μπορεί να λειτουργήσει στα εν λόγω δρομολόγια με αποδεκτά επίπεδα αποδοτικότητας (...).»

114 Πράγματι η στρατηγική στην οποία αναφέρεται η επίδικη απόφαση, να χρησιμοποιούνται δηλαδή τα επαρχιακά δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο για να τροφοδοτούν τα βορειοατλαντικά δρομολόγια της Aer Lingus, δεν αποτελεί παρά μερική δικαιολογία για τις συνεχείς ζημίες στα εν λόγω επαρχιακά δρομολόγια, πλην όμως τα στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν επιτρέπουν στο Πρωτοδικείο να απορρίψει την εξήγηση της Επιτροπής, ότι δηλαδή, κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης απόφασης, θεώρησε ότι ήταν πρόωρο να μορφώσει γνώμη ως προς τη μακροπρόθεσμη δικαίωση της πολιτικής που ακολουθούσε η Aer Lingus στα δρομολόγια αυτά.

115 Αν ληφθούν υπόψη όλες αυτές οι περιστάσεις και ιδίως η εξέλιξη της καταστάσεως του ανταγωνισμού μετά την έκδοση της αποφάσεως του 1993, καθώς και το γεγονός ότι τα επαρχιακά δρομολόγια στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσώπευαν μόνο μέρος των αεροπορικών δραστηριοτήτων της Aer Lingus, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή υπερέβη το περιθώριο εκτιμήσεως που έχει όταν εξασφαλίζει τη διαχείριση και την εποπτεία μιας ενισχύσεως που κατανέμεται σε δόσεις, αποφασίζοντας ότι ήταν σκόπιμο να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που θα δημιουργούσε ενδεχομένως η εκμετάλλευση από την Aer Lingus των επαρχιακών δρομολογίων προς το Ηνωμένο Βασίλειο με την απαίτηση μιας αναλυτικής δικαιολογίας της εκμεταλλεύσεως των δρομολογίων αυτών μακροπροθέσμως πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης, και όχι με την κίνηση της διαδικασίας του

άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης πριν από την καταβολή της δεύτερης δόσης.

116 Πράγματι, η λύση που επέλεξε η Επιτροπή της έδωσε τη δυνατότητα να βεβαιωθεί με τον κατάλληλο τρόπο ότι τα εν λόγω δρομολόγια θα καθίσταντο αποδοτικά πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης, δηλαδή εντός της περιόδου που προβλεπόταν για την ολοκλήρωση του προγράμματος αναδιάρθρωσης, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να υπονομευθεί η επιτυχία του προγράμματος αυτού από την ανακίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

— Τα αεροσκάφη BAe 146

117 Το Πρωτοδικείο κρίνει, κατ' αρχάς, ότι δεν μπορεί να δεχθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η αγορά από την Aer Lingus τριών αεροσκαφών BAe 146 των 110 θέσεων προς αντικατάσταση τεσσάρων αεροσκαφών Saab SF 340 των 34 θέσεων έγινε κατά παράβαση του άρθρου 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως του 1993, λόγω του ότι προέκυψε αύξηση των θέσεων (βλ. σκέψη 54 ανωτέρω).

118 Συγκεκριμένα το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η δέσμευση «να μην επεκτείνει το σημερινό χρησιμοποιούμενο στόλο της Aer Lingus», στην οποία αναφέρεται η διαταξη αυτή, αφορούσε αποκλειστικά τον αριθμό αεροσκαφών που διέθετε η εταιρία αυτή κατά την έκδοση της απόφασης του 1993.

119 Η ερμηνεία αυτή συνάδει ιδίως με το περιεχόμενο της αποφάσεως του 1993, η οποία:

— κάνει λόγο (τμήμα II, πρώτο εδάφιο, σημείο 5) για μια δήλωση της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως κατά την οποία «η Aer Lingus δεν θα επεκτείνει το σημερινό χρησιμοποιούμενο στόλο της κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης

εκτός εάν για τις υπερατλαντικές γραμμές ενδέχεται να απαιτηθούν επιπλέον αεροσκάφη προκειμένου να διατηρηθεί η ικανότητα μεταφοράς κατά τη θερινή περίοδο αιχμής σε περίπτωση που τα αεροσκάφη τύπου B-747-100 που χρησιμοποιούνται σήμερα αντικατασταθούν από μικρότερα αεροσκάφη»,

— διευκρινίζει (σε υποσημείωση) για ποια αεροσκάφη επρόκειτο κατά τον χρόνο εκδόσεώς της.

120 Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι στον αριθμό των θέσεων αναφέρεται το άρθρο 1, στοιχείο ζ', της αποφάσεως του 1993, όπως προσαρμόζεται ενδεχομένως κατόπιν της διαδικασίας του άρθρου 1, στοιχείο η'. Σ' αυτές τις τελευταίες διατάξεις διατυπώνεται η δέσμευση της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως (τμήμα II, πρώτο εδάφιο, σημείο 5, της αποφάσεως του 1993) να περιορίσει τον αριθμό των θέσεων που προσφέρονται προς πώληση στις προγραμματισμένες πτήσεις της Aer Lingus στα δρομολόγια Ιρλανδίας/Ηνωμένου Βασιλείου.

121 Δεδομένου ότι η αντικατάσταση των τεσσάρων αεροσκαφών Saab SF 340 με τρία αεροσκάφη BAe 146 συνεπάγεται μείωση κατά μία μονάδα του στόλου της Aer Lingus, δεν συντρέχει παράβαση του άρθρου 1, στοιχείο δ', της αποφάσεως του 1993. Όσο για το γεγονός ότι ο αριθμός των θέσεων αυξήθηκε, αρκεί να σημειωθεί ότι η Aer Lingus δεν υπερέβη το όριο που έθεσε το άρθρο 1, στοιχείο ζ', της αποφάσεως του 1993, όπως τροποποιήθηκε, βάσει του άρθρου 1, στοιχείο η', της ίδιας αποφάσεως, με την απόφαση της Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 1994 (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω).

122 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η χρησιμοποίηση της ενίσχυσης είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της ήδη υπερβάλλουσας ικανότητας μεταφοράς στα εν λόγω δρομολόγια, καίτοι τα ποσοστά πληρότητας της Aer Lingus σε ορισμένα από αυτά ήταν κατά την οικεία περίοδο σχετικά χαμηλά, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η ενίσχυση χρησιμοποιήθηκε για την επιδότηση της αγοράς των εν λόγω αεροσκαφών. Πράγματι, από τη συζήτηση ενώπιον του Πρωτοδικείου προέκυψε ότι η Aer Lingus δεν αγόρασε τα αεροσκάφη BAe 146, αλλά τα ναύλωσε. Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να αντικρούσουν τον ισχυρισμό της Επιτροπής και της Aer Lingus ότι το μίσθωμα για τα αεροσκάφη BAe 146 ήταν χαμηλότερο από το μίσθωμα για τα αεροσκάφη Saab SF 340.

123 Μόνον το γεγονός ότι στην ετήσια έκθεση για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994 η Aer Lingus έκανε πρόβλεψη 6,5 εκατομμυρίων IR£ για τα έξοδα καταγγελίας των συμβάσεων για τα αεροσκάφη Saab SF 340 δεν αρκεί να αποδείξει ότι η ενίσχυση στην οποία αναφέρεται η απόφαση του 1993 χρησιμοποιήθηκε ως ενίσχυση λειτουργίας. Όπως διευκρίνισε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, χωρίς να την αντικρούσει η προσφεύγουσα στο σημείο αυτό, το μεγαλύτερο μέρος της πρώτης δόσης της ενίσχυσης (57 εκατομμύρια IR£ από τα 75) χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση των απολύσεων, το δε υπόλοιπο χρησιμοποιήθηκε για τη μείωση του χρέους.

124 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ούτε τη δήλωση της Aer Lingus ότι τα νέα αεροσκάφη BAe 146 τέθηκαν σε λειτουργία από τον Μάιο και τον Ιούνιο του 1995, δηλαδή έξι μήνες μετά την έκδοση της επίδικης απόφασης.

125 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι η Επιτροπή διατύπωσε ορισμένες επιφυλάξεις, με την επίδικη απόφαση, ως προς τη σκοπιμότητα της αυξήσεως της ικανότητας της Aer Lingus σε ορισμένα δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο και τόνισε ότι, λόγω της αυξήσεως της εν λόγω ικανότητας, θα απαιτούσε ορισμένες αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την αποδοτικότητα των δρομολογίων Ιρλανδίας/Ηνωμένου Βασιλείου πριν εγκρίνει την τρίτη δόση της ενίσχυσης, δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι είχε αμφιβολίες ως προς το αν η δεύτερη δόση της ενίσχυσης συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

— Η χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου Aer Lingus και της αεροπορικής εταιρίας

126 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αναφέρονται στη χρηματοοικονομική κατάσταση του ομίλου Aer Lingus και της αεροπορικής εταιρίας (βλ. σκέψεις 55 επ. ανωτέρω), το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της περικοπής των δαπανών κατά 50 εκατομμύρια IR£ από την αεροπορική εταιρία αντικρούεται από τη δήλωση της Επιτροπής ότι η εν λόγω εταιρία πέτυχε περικοπή

των δαπανών κατά 61 εκατομμύρια IR£. Ομοίως, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν στηρίζει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι οι τιμές των υπηρεσιών μεταξύ της Team και της αεροπορικής εταιρίας προσαρμόστηκαν σε επίπεδα χαμηλότερα αυτών της αγοράς.

127 Ομοίως, μόνον το γεγονός ότι, σύμφωνα με τους λογαριασμούς της για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Μαρτίου 1993 και στις 31 Δεκεμβρίου 1994, η Aer Lingus υπέστη σημαντικές ζημίες, ιδίως όσον αφορά την Team, δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή έσφαλε διαπιστώνοντας με την επίδικη απόφαση (δέκατη παράγραφος), βάσει των εκθέσεων της Arthur Andersen & Co και της Coopers & Lybrand ότι: «οι αεροπορικές δραστηριότητες έχουν βελτιωθεί από άποψη αποδοτικότητας περισσότερο απ' ό,τι προέβλεπε το πρόγραμμα (...) προβλέπεται λοιπόν ότι η βιωσιμότητα θα επιτευχθεί νωρίτερα απ' ό,τι προβλεπόταν, το 1994, (...) η τάση αυτή πρέπει να θεωρηθεί ως ενθαρρυντική και να αποτελέσει ένδειξη για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος αναδιάρθρωσης».

128 Πράγματι, από τους λογαριασμούς της Aer Lingus για την άσκηση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994, που είναι η κρίσιμη περίοδος σε σχέση με την επίδικη απόφαση, προκύπτει ότι ο όμιλος Aer Lingus πραγματοποίησε κέρδη 71,1 εκατομμυρίων IR£ πριν από την αφαίρεση των οικονομικών επιβαρύνσεων και των εξαιρετικών κονδυλίων. Τα κέρδη της αεροπορικής εταιρίας μετά την αφαίρεση των οικονομικών επιβαρύνσεων αλλά πριν από την αφαίρεση των εξαιρετικών κονδυλίων ανήλθαν σε 40,9 εκατομμύρια IR£. Από αυτό προκύπτει ότι η προσφεύγουσα ότι ουδόλως απέδειξε ότι η κατάσταση της αεροπορικής εταιρίας δεν ήταν ικανοποιητική κατά το τέλος του 1994.

129 Όσον αφορά τον όμιλο Aer Lingus, ναι μεν δεν είχε ακόμη επιτύχει υγιή οικονομική κατάσταση στο τέλος του 1994, πλην όμως αυτό οφειλόταν σε συνδυασμό παραγόντων, όπως είναι μεταξύ άλλων οι συνεχείς ζημίες της Team, το κόστος της αναδιάρθρωσης που ήταν υψηλότερο από το προβλεφθέν και η αναβολή της πωλήσεως των ξενοδοχείων Copthorne. Εξάλλου, οι ανερχόμενες σε 129,9 εκατομμύρια IR£ ζημίες του ομίλου για την άσκηση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994, μετά την αφαίρεση των οικονομικών επιβαρύνσεων και των εξαιρετικών κονδυλίων, εξηγούνται κατά μεγάλο μέρος από τα εξαιρετικά κονδύλια ύψους 139,2 εκατομμυρίων IR£ που δεν επρόκειτο να επαναληφθούν.

130 Όσον αφορά ειδικότερα το υψηλότερο του προβλεπομένου κόστους αναδιαρθρώσεως, από την επίδικη απόφαση (δέκατη πέμπτη παράγραφος) προκύπτει ότι «το μεγαλύτερο μέρος του πρόσθετου κόστους οφείλεται στο κόστος των απολύσεων που ήταν υψηλότερο από το προεβλεπόμενο, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται κυρίως από τη διάθεση των πλεοναζόντων αεροσκαφών». Εν συνεχεία, η Επιτροπή αναγνωρίζει στην επίδικη απόφαση (δέκατη έκτη παράγραφος), ότι «το πρόσθετο κόστος ήταν κατά κύριο λόγο απόρροια των μέτρων αναδιάρθρωσης και ότι, όσον αφορά τις αποζημιώσεις προς τους απολυθέντες, δεν επηράζει τον ανταγωνισμό μεταξύ αερομεταφορέων». Η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να αντικρούσουν αυτό το συμπέρασμα της Επιτροπής.

131 Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την χρηματοοικονομική κατάσταση της Aer Lingus δεν αρκούν για να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή όφειλε να τρέφει αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά η καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης. Αντιθέτως, το υψηλότερο του προβλεπομένου επίπεδο του κόστους αναδιαρθρώσεως καθώς και η διάθεση των πλεοναζόντων αεροσκαφών δείχνουν ότι η αναδιάρθρωση βάσει του προγράμματος Cahill είχε πράγματι τεθεί σε εφαρμογή. Υπό τις συνθήκες αυτές είναι προφανές ότι η Aer Lingus χρειαζόταν κατά μείζονα λόγο τη δεύτερη δόση της ενίσχυσης προκειμένου να συμπληρώσει την αναδιάρθρωση και να μειώσει τα χρέη της, σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε εγκρίνει η Επιτροπή.

132 Ομοίως, το γεγονός ότι η Επιτροπή κατέστησε αυστηρότερο τον όρο του άρθρου 1, στοιχείο β', της αποφάσεως του 1993 ζητώντας να της υποβληθεί, οκτώ εβδομάδες πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης, έκθεση που θα περιγράφει αναλυτικά την ετήσια μείωση του κόστους κατά 50 εκατομμύρια IR£, την εξοικονόμιση κόστους σε σχέση με τα διάφορα μέτρα διαχειρίσεως και τις χρηματοοικονομικές προβλέψεις για την περίοδο μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1999 (εικοστή πέμπτη παράγραφος, δεύτερη περίπτωση, της επίδικης απόφασης), δεν είναι αφεαυτού ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζεται η δεύτερη δόση της ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Αντιθέτως, ο νέος αυτός όρος που επέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο της οικείας εξουσίας διαχειρίσεως και εποπτείας των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε δόσεις σκοπεί απλώς να εξασφαλίσει ότι η Aer Lingus θα διατηρήσει την μέχρι τότε επιτευχθείσα πρόοδο και ότι η Επιτροπή θα είναι σε θέση να εκτιμήσει εκ νέου τη χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας σε εύθετο χρόνο πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης της ενίσχυσης.

— Η πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne

133 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που στηρίζονται στο ότι κατά τον χρόνο της εκδόσεως της επίδικης απόφασης, τα ξενοδοχεία Copthorne δεν είχαν ακόμη πωληθεί σύμφωνα με το πρόγραμμα Cahill (βλ. σκέψεις 60 επ. ανωτέρω) πρέπει να σημειωθεί ότι:

— η απόφαση του 1993 δεν έταξε συγκεκριμένη προθεσμία για την πώληση των ξενοδοχείων Copthorne·

— με την επίδικη απόφαση (δέκατη ένατη παράγραφος) επισημαίνεται στην Aer Lingus ότι «η αλυσίδα πρέπει να πωληθεί μόλις [θα το επέτρεπαν] οι συνθήκες της αγοράς»·

— η αλυσίδα ξενοδοχείων Copthorne πωλήθηκε πριν από την καταβολή της τρίτης δόσης.

134 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η παράλειψη πωλήσεως των ξενοδοχείων Copthorne πριν από την καταβολή της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης ήταν ικανή να εμπνεύσει αμφιβολίες στην Επιτροπή ως προς το συμβιβαστό της δόσης αυτής προς την κοινή αγορά, λόγω των οποίων η Επιτροπή όφειλε να ανακινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

135 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως, η Επιτροπή όφειλε να ανακινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Ομοίως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να ακούσει την προσφεύγουσα πριν εκδώσει την επίδικη απόφαση (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval, σκέψη 58).

136 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως της παραβάσεως ουσιώδους τύπου που προβάλλει η προσφεύγουσα πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως

137 Για να στηρίξει τον ισχυρισμό της πρόδηλης πλάνης περί την εκτίμηση στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά την εκτίμηση του συμβιβαστού της ενίσχυσης προς την κοινή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης, η προσφεύγουσα αναπτύσσει, κατά τα ουσιώδη, τα ίδια επιχειρήματα που προέβαλε σχετικά με την Team, τα επαρχιακά δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο, τα αεροσκάφη BAe 146, τη χρηματοοικονομική κατάσταση της αεροπορικής εταιρίας και του ομίλου και την πώληση της αλυσίδας ξενοδοχείων Copthorne. Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι συντρέχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως είτε ως προς το ζήτημα αν η ενίσχυση ήταν ικανή να προωθήσει ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες είτε ως προς το ζήτημα αν η ενίσχυση αντέβαινε στο κοινό συμφέρον. Πρέπει να τονιστεί ότι, καθόσον η εξέταση της Επιτροπή, στο τέλος του 1994, εντόπισε ορισμένες δυσχέρειες στην εφαρμογή του προγράμματος αναδιαρθρώσεως, ιδίως όσον αφορά την Team και τα επαρχιακά δρομολόγια προς το Ηνωμένο Βασίλειο, ορθώς η Επιτροπή επέβαλε πρόσθετους όρους με σκοπό να εξασφαλισθεί ότι η ενίσχυση θα εξακολουθούσε να συμβιβάζεται προς την κοινή αγορά.

138 Κατά συνέπεια, ο λόγος ακυρώσεως της πρόδηλης πλάνης εκιτμήσεως ως προς το συμβιβαστό της δεύτερης δόσης της ενίσχυσης προς την κοινή αγορά πρέπει να απορριφθεί.

Επί των λοιπών αιτιάσεων που προέβαλε η προσφεύγουσα

139 Όσον αφορά τις λοιπές αιτιάσεις της προσφεύγουσας (σκέψη 65 ανωτέρω), το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι, αντίθετα με τον ισχυρισμό της, η Επι-

τροπή εξέτασε τις επιπτώσεις της εν λόγω ενίσχυσης επί του ανταγωνισμού, ιδίως όσον αφορά τις διάφορες κατηγορίες δρομολογίων που εκτελεί η Aer Lingus, όπως προκύπτει από την ίδια την επίδικη απόφαση.

140 Το Πρωτοδικείο δεν διαπιστώνει καμιά νομική πλάνη στην εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης.

141 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το άρθρο 1, στοιχείο β', της αποφάσεως του 1993 δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι επιβάλλει στην Aer Lingus νομική υποχρέωση να εφαρμόσει το πρόγραμμα Cahill σε όλες του τις λεπτομέρειες χωρίς καμιά δυνατότητα προσαρμογής του σε περιστάσεις που ήταν απρόβλεπτες κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της. Επομένως, το περί παραβάσεως του άρθρου 1, στοιχείο β', της αποφάσεως του 1993 επιχείρημα της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

142 Όσον αφορά την αιτιολογία της επίδικης απόφασης, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία την οποία επιβάλλει το άρθρο 190 της Συνθήκης πρέπει να αναδεικνύει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση τη συλλογιστική που ακολούθησε το όργανο ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval, σκέψη 63).

143 Ο έλεγχος του Πρωτοδικείου δεν εντόπισε κανένα ελάττωμα περί την αιτιολογία, ικανό να επιφέρει ακύρωση της αποφάσεως.

144 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

145 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας Aer Lingus σύμφωνα με το σχετικό αίτημα των δύο αυτών διαδίκων.

146 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, η Ιρλανδία πρέπει να φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής και της Aer Lingus Goup plc.

3) Η Ιρλανδία φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Καλογερόπουλος Briët Bellamy

Potocki Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Σεπτεμβρίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

Α. Καλογερόπουλος